

می‌گویید شفافیت هزینه‌ای است که کشور باید بپردازد، بالاخره هر جراحی دردی دارد اما این در صورتی است که من بتوانم به شما نشان دهم که این درد جراحی چطور در نهایت منجر به درمان می‌شود ولی اگر نتوانم، شما هیچگاه حاضر به جراحی و تحمل درد آن نخواهید شد. همان طور که گفتم شفافیت آرا را قبول دارم ولی باید ثابت کنید که الان وقت اجرای آن است. بسیاری از طرح‌ها هستند که به مذاق عموم مردم خوش نمی‌آید ولی لازم است انجام شود؛ ظاهرش دردناک است و مردم هم ظاهر آن را می‌بینند.

پس شما بفرمایید چگونه این تصمیمات را می‌خواهید بگیرید و دردهایی که ایجاد و تشدید می‌شود را چطور می‌خواهید رفع کنید و نقطه شروع این شفافیت کجاست؟ من می‌گویم شرایط مطالبه‌گری فراهم نیست و مردم در نهایت به دنبال این هستند که نمایندگان چه شعاری می‌دهند و درباره مسائل تخصصی اطلاعی ندارند تا بتوانند در مباحث تخصصی مطالبه‌گری کنند زیرا من و شما کم کاری کرده‌ایم و نتوانسته‌ایم مباحث تخصصی را به داخل جامعه سرریز کنیم. پس از سوی مردم بلااستفاده می‌ماند ولی چه کسانی استفاده خودشان را از این شفافیت آرا خواهند برد؟ این مسأله به سود ذی‌نفعان آن خواهد شد.

نماینده اندیشکده شفافیت: الان با این بحث، بحث قبلی خودتان را نقض کردید. ابتدا گفتید پوپولیسیم یعنی چه؟ یعنی مردم دخالت نابه‌جا می‌کند و از نماینده‌اش مطالبه‌گری ناصحیح می‌کند. ولی بحث بعدی‌تان به این سمت رفت که مردم توجهی نمی‌کنند و شفافیت آرا خوراک ذی‌نفعان می‌شود.

نماینده اندیشکده امیرکبیر: بگذارید با رسم شکل توضیح بدهم (شکل ۱). مصوبات مجلس دو دسته هستند. در حالت اول، مصوباتی هستند که اصلاً برای عموم مردم اهمیتی ندارد و وارد فضای عمومی جامعه هم نمی‌شود که اگر بخواهیم درصد بدهیم، می‌توانیم بگوییم ۸۰ درصد و حدود ۲۰ درصد از مصوبات در جامعه وارد می‌شود و مردم نسبت به آن آگاه می‌شوند و واکنش نشان می‌دهند. حال به نظر شما چند درصد از میان این ۲۰ درصد، ممکن است میان ظاهر و باطن آن اختلاف باشد. به نظر من

این درصد خیلی عمیق می‌شود و ظاهر عمده طرح‌هایی که بسته به شرایط اقتصادی کشور به آن‌ها نیاز داریم، به مذاق مردم خوش نخواهد آمد، زیرا از جنس نظم‌دهی و قاعده‌گذاری است. می‌توان گفت این دسته ۱۵ درصد را تشکیل می‌دهد و ۵ درصد از طرح‌ها و لوایح، دارای ظاهر و باطن یکسان هستند.

حال می‌خواهم بگویم در آن ۸۰ درصدی که کسی اهمیت نمی‌دهد، اتفاقاً معدود افرادی اهمیت خواهند داد. مثلاً در قانون جنگل‌داری، فردی که قاچاق چوب می‌کند حتماً اهمیت می‌دهد و لابی‌های خود را می‌کند. حال شفافیت چه تأثیری خواهد گذاشت؟ تا قبل از شفافیت، آن فرد باید با نمایندگانی صحبت می‌کرد تا آن قانون را به دلخواه او به تصویب برسانند و هر نظری که نماینده به او می‌داد، در نهایت به صورت مخفی رأی می‌داد؛ یعنی خرید و فروش

تا قبل از شفافیت، آن فرد باید با نمایندگانی صحبت می‌کرد تا آن قانون را به دلخواه او به تصویب برسانند و هر نظری که نماینده به او می‌داد، در نهایت به صورت مخفی رأی می‌داد؛ یعنی خرید و فروش رأی انجام می‌شد ولی پس از شفافیت آرا، دیگر نیاز به مذاکره گروهی یا مذاکره با لیدر آن‌ها نبود، بلکه به تمام نمایندگان یک پیامک می‌تواند بزند و مثلاً بگوید رأی مثبت به فلان طرح، فلان تومان.

رأی بر سر احتمال رأی انجام می‌شد ولی پس از شفافیت آرا، دیگر نیاز به مذاکره گروهی یا مذاکره با لیدر آن‌ها نبود، بلکه به تمام نمایندگان یک پیامک می‌تواند بزند و مثلاً بگوید رأی مثبت به فلان طرح، فلان تومان. بحث من این است که بعد از اینکه شفافیت آرا اتفاق افتاد، مذاکره با هر نفر بسیار آسان می‌شود، اصلاً دیگر حتی نیاز به جلسه نیست.

نماینده اندیشکده شفافیت: شما دارید اقتصاد رفتاری صحبت می‌کنید اقتصاد رفتاری یعنی من انسان را موجودی می‌بینم که کاملاً منافع خودش را نگاه می‌کند. الان منطق شما این است که نماینده مجلس یک حیوان منفعت‌بین است. منتها اینجا یک سؤال هم پیش می‌آید؛ آیا آن آقایی که می‌آید در مجلس خرید و فروش رأی می‌کند و می‌خواهد از این کار منفعتی ببرد، وقتی که چند بار در مجلس می‌آید و اثر نمی‌گیرد، آیا احمق است که دفعه بعد هم این کار را بکند؟ پس دارد اثر می‌گیرد؛ پس شما که می‌گویید بلک باکس است، در واقع بلک باکس نیست؛ بلکه مکانیسمش را از روی یک رأی برده روی یک جای دیگر و روی کمیسیون اثر می‌گذارد، پس بالاخره اثرش را دارد می‌گیرد. ضمناً آن طرف ماجرا هم هست؛ شما می‌گویید انگار رأیی آمده خرید و تمام شده رفته است؛ نه این‌طور نیست. در آن طرف ماجرا که نماینده رأی داده، صد رسانه و صد ذی‌نفع دیگر هم هستند؛ اگر نماینده به سود ذی‌نفع الف عمل کرده، ذی‌نفع ب اعتراض می‌کند و علیه او اقدام خواهد کرد. همان‌طور که ذی‌نفع منفی داریم، ذی‌نفع مثبت هم داریم. الان که رأی شفاف نیست دارد آنجا خرید و فروش رأی صورت می‌گیرد، به ضرر مردم است، هیچ